

Dosarul nr. 2rh-69/18

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. V. Belous)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Stănilă, D. Corolevschi)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (M. Pitic, G. Stratulat, Iu. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

21 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând cererea de revizuire depusă de către Societatea pe Acțiuni „Alfa Nistru”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni ”Alfa Nistru” împotriva lui Victor Coțaga și Alexandru Belous, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la anularea actelor juridice și apărarea dreptului de preemțiune,

împotriva încheierii din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție prin care s-a declarat inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Alfa Nistru”,

c o n s t a t ă:

La data de 20 noiembrie 2017 SA ”Alfa Nistru” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Coțaga și Alexandru Belous, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la anularea actelor juridice și apărarea dreptului de preemțiune.

Reclamanta SA „Alfa Nistru” a solicitat admiterea acțiunii, de a recunoaște nulitatea absolută a contractelor de donație: nr. 16090, 16091 din 26 decembrie 2016 a bunurilor imobile cu numerele cadastrale 7857225.157, 7857222.140, anularea înregistrării cadastrale a dreptului de proprietate a lui Coțaga Victor asupra terenurilor nominalizate cu repunerea părților în poziția inițială, să-i fie atribuit dreptul de preemțiune în cazul vânzării acestor bunuri sau încheierii contractului de arendă a terenurilor de către Alexandru Belous.

Reclamanta și-a întemeiat acțiunea în temeiul prevederilor art.art. 217, 221, 793 și 794 Cod civil, art.15 alin. (3) și (4) din Legea nr.198 din 15 mai 2003 ”Cu privire la arenda în agricultură.

Prin hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central s-a admis acțiunea SA „Alfa Nistru” împotriva lui Victor Coțaga și Alexandru Belous, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității

absolute a contractelor de donație nr. nr. 16090 și 16091 din 26 decembrie 2016 a bunurilor imobile situate în extravilanul satul Vasilcău, raionul Soroca, compuse din terenurile agricole cu numerele cadastrale 7857225.157, 7857222.140, cu suprafețele de 1,2431 ha și 0,2751 ha, ca fiind simulate și s-a aplicat efectul nulității prin repunerea părților în poziția inițială cu anularea înregistrării cadastrale a dreptului de proprietate a lui Victor Coțaga asupra terenurilor și respectarea dreptului subiectiv de preemțiune în cazul vânzării acestor bunuri imobile sau încheierii contractului de arendă a terenurilor de către Alexandru Belous, s-a încasat în mod solidar de la Victor Coțaga și Alexandru Belous în folosul SA „Alfa Nistru” cheltuielile privind achitarea taxei de stat în sumă de 698 de lei, s-a încasat în mod solidar de la Victor Coțaga și Alexandru Belous la bugetul Judecătoriei Soroca cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea și chemarea părților în judecată, în sumă de 35,34 de lei.

Prin încheierea din 20 martie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central s-a respins cererea depusă de SA „Alfa Nistru” privind emiterea unei hotărâri suplimentare și de asigurare a hotărârii.

Prin decizia din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Victor Coțaga, s-a admis recursul declarat de SA „Alfa Nistru” împotriva încheierii din 20 martie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central și a fost casată hotărârea din 23 februarie 2018 și încheierea din 20 martie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 27 decembrie 2018, Societatea pe Acțiuni „Alfa Nistru” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Prin încheierea din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul declarat de SA „Alfa Nistru”.

La 21 mai 2019, SA „Alfa Nistru” a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, solicitând casarea încheierii contestate și a deciziei din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de revizuire, revizuenta SA „Alfa Nistru” a indicat că după adoptarea deciziei Curții de Apel Bălți i-au devenit cunoscute noi circumstanțe la caz care nu au fost cunoscute și nu au putut fi cunoscute revizuintei și anume că la 12 octombrie 2018 de către OUP al SUP a Inspectoratului de Poliție Soroca, inspector superior, Mihail Gadiciuc, în baza procesului verbal de audiere a martorului a fost audiat Gheorghe Todorean care este deținătorul terenurilor agricole învecinate cu terenurile SA „Alfa-Nistru”, și pe masivele unde deține terenuri și intimatul Victor Coțaga. Astfel, martorul a indicat direct la faptul că anterior de el s-a apropiat Victor Coțaga care i-a comunicat faptul că cunoaște o persoană care ulterior s-a dovedit a fi cotașul Alexandru Belous, care dorește să vândă cota sa de teren, care se află în arendă la SA „Alfa-Nistru”. Tot Victor Coțaga i-a comunicat că aceste terenuri pe care le va procura de la Alexandru Belous intenționează să le schimbe cu SA „Alfa-Nistru” pe o suprafață dublă.

Revizuinta a mai menționat că martorul Gheorghe Todorean a indicat faptul că ulterior a discutat și cu deținătorul terenului Alexandru Belous, care la fel a confirmat faptul că el a vândut cota sa de teren, dar de fapt a transmis lui Victor

Coțaga în proprietate prin donație terenul litigios, la indicația ultimului. La fel, Alexandru Belous i-a comunicat că regretă despre faptul dat și susține că va recunoaște totul în instanțele de judecată că a vândut terenul său, în cazul că va fi solicitat să se prezinte. În contextul celor indicate revizuirea consideră că aceste noi circumstanțe confirmă faptul că Alexandru Belous și Victor Coțaga la 26 decembrie 2016 au încheiat contractele de donație nr. 16090 și 16091 simulat, cu scopul de a ascunde un alt act juridic și anume contractul de vânzare-cumpărare.

Revizuirea SA „Alfa-Nistru” a invocat că circumstanțele indicate de martorul Gheorghe Todorean, sunt esențiale pentru cazul dat, și vor avea o importanță deosebită la dovedirea acțiunilor dolosive din partea lui Victor Coțaga și Alexandru Belous. Totodată, aceste circumstanțe vor face posibil de a fi recunoscute nule contractul de donație nr. 16090 din 26 decembrie 2016, înregistrat la Oficiul Teritorial Cadastral Soroca la 26 decembrie 2016 sub numărul 78011628634 și contractul nr. 16091 din 26 decembrie 2016, înregistrat la OTC Soroca la 26 decembrie 2016, sub numărul 78011628635, încheiate între reclamații Victor Coțaga și Alexandru Belous, cu radierea dreptului de proprietate a lui Victor Coțaga și înregistrarea acestora după Alexandru Belous, pentru ca ulterior să vândă terenurile agricole titularului dreptului de preemțiune și anume SA „Alfa-Nistru”.

Verificând încheierea supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de SA „Alfa-Nistru” este inadmisibilă, pentru motivele ce se succed.

În corespundere cu articolul 452 alin. (1¹) al Codului de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul judiciar a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza Eriksson vs Suedia, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza Pönkä vs Estonia, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34).

Posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională. Prin urmare, cererile de revizuire a hotărârilor judecătorești trebuie supuse unei analize stricte.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Art. 446 al Codului de procedură civilă, stabilește că pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol. Încheierile de încetare a procesului conform art.265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind

tardivă conform art.186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Astfel, în urma modificărilor operate, prin Legea nr. 17 din 05 aprilie 2018, la art. 446 și 448 al Codului de procedură civilă, încheierile judecătorești, care nu se referă la fondul cauzei, nu se supun revizuirii. În același context, legislatorul a exclus competența Curții Supreme de Justiție de a examina cererile de revizuire împotriva deciziilor curților de apel în privința cărora Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat printr-o decizie asupra inadmisibilității.

Art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă prevede că, încheierea de inadmisibilitate nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Colegiul a reținut că la data de 20 noiembrie 2017 SA "Alfa Nistru" a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Coțaga și Alexandru Belous, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la anularea actelor juridice și apărarea dreptului de preemțiune.

Prin hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central s-a admis acțiunea SA „Alfa Nistru” împotriva lui Victor Coțaga și Alexandru Belous, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității absolute a contractelor de donație nr. nr. 16090 și 16091 din 26 decembrie 2016 a bunurilor imobile situate în extravilanul satul Vasilcău, raionul Soroca, compuse din terenurile agricole cu numerele cadastrale 7857225.157, 7857222.140, cu suprafețele de 1,2431 ha și 0,2751 ha, ca fiind simulate și s-a aplicat efectul nulității prin repunerea părților în poziția inițială cu anularea înregistrării cadastrale a dreptului de proprietate a lui Victor Coțaga asupra terenurilor și respectarea dreptului subiectiv de preemțiune în cazul vânzării acestor bunuri imobile sau încheierii contractului de arendă a terenurilor de către Alexandru Belous, s-a încasat în mod solidar de la Victor Coțaga și Alexandru Belous în folosul SA „Alfa Nistru” cheltuielile privind achitarea taxei de stat în sumă de 698 de lei, s-a încasat în mod solidar de la Victor Coțaga și Alexandru Belous la bugetul Judecătoriei Soroca cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea și chemarea părților în judecată, în sumă de 35,34 de lei.

Prin încheierea din 20 martie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central s-a respins cererea depusă de SA "Alfa Nistru" privind emiterea unei hotărâri suplimentare și de asigurare a hotărârii.

Prin decizia din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Victor Coțaga, s-a admis recursul declarat de SA „Alfa Nistru” împotriva încheierii din 20 martie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central și a fost casată hotărârea din 23 februarie 2018 și încheierea din 20 martie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 27 decembrie 2018, Societatea pe Acțiuni "Alfa Nistru" a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Colegiul indică că prin încheierea din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost considerată inadmisibilă cererea de recurs depusă de SA „Alfa-Nistru”, în baza temeiul prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. Astfel,

recurenta SA „Alfa-Nistru” a respectat cerințele specificate la articolul 433 a¹) – d) din Codul de procedură civilă, iar completul de admisibilitate nu a avut obiecții în această parte.

Competența instanțelor superioare de a casa și de modifica hotărârile judecătorești obligatorii și executorii ar trebui exercitată pentru corectarea erorilor judiciare. Această competență trebuie exercitată astfel încât să facă, atât cât este posibil, un echilibru echitabil între interesele unui individ și nevoia de a asigura eficiența sistemului judiciar (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Nikitin vs Rusia, hotărârea din 20 iulie 2004, § 54-61; cauza SC „Textinc” SA vs România, hotărâre din 6 februarie 2018, § 24).

Or, conform jurisprudenței constante a CtEDO, îndepărtarea de la principiul securității juridice este justificată doar când este impusă de circumstanțe cu caracter substanțial și convingător (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Ryabykh vs Rusia, hotărârea din 24 iulie 2003, § 52; cauza Pravednaya vs Rusia, hotărârea din data de 18 noiembrie 2004, § 25; cauza Giuran vs România, hotărârea din 21 iunie 2011, § 30).

Drept consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că încheierea 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție nu poate fi contestată în procedură de revizuire, iar instanța nu este competentă de a examina cererea de revizuire formulată de SA „Alfa-Nistru”.

Colegiul relevă că, deși legislatorul nu a exemplificat împrejurările, când o instanță de revizuire trebuie să pronunțe o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă, dar practica judiciară constantă, denotă că o cerere de revizuire poate fi declarată inadmisibilă, atunci când nu a fost depusă în termenele prevăzute la art. 450 al Codului de procedură civilă sau a fost declarată de persoanele care nu sunt în drept să facă declare revizuire, când nu sunt respectate condițiile de formă din art. 451 alin. (1) și (3) al Codului de procedură civilă sau în cazul în care revizuirea este depusă împotriva unui act ce nu se supune revizuirii.

Colegiul menționează că, legislatorul nu a prevăzut o împuternicire expresă a instanței de revizuire de control judiciar asupra încheierii de inadmisibilitate, iar cererea de revizuire depusă de SA „Alfa-Nistru ” este declarată împotriva încheierii din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, prin care recursul declarat SA „Alfa-Nistru ” împotriva deciziei din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost declarat inadmisibil.

Respectiv, cererea de revizuire depusă de Vasile Bobeico este declarată împotriva unui act ce nu se supune revizuirii.

Reieșind din cele menționate supra și din prevederile art. 446, 451 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuirea depusă de SA „Alfa-Nistru ” urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de SA „Alfa-

Nistru ”, împotriva încheierii din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni ”Alfa Nistru” împotriva lui Victor Coțaga și Alexandru Belous, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la anularea actelor juridice și apărarea dreptului de preemțiune.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan